

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA
INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
ANDIJON DAVLAT TIBBIYOT INSTITUTI
PROPEDEVTIK STOMATOLOGIYA KAFEDRASI**

**“KLINIK RESTAVRATSION STOMATOLIGIYA”
MODUL ISHCHI O‘QUV DASTURI
2-KURS**

Bilim sohasi: 900000 – Sog‘liqni saqlash va ijtimoiy ta’minot
Ta’lim sohasi: 910000 – Sog‘liqni saqlash
Ta’lim yo‘nalishi: 60910100 – Stomatologiya

Andijon - 2025 yil

Fan/modul kodi KRS 13408		O'quv yili 2025-2026	Semestr 3-4	Kreditlar 8	
Fan/modul turi Majburiy		Ta'lim tili O'zbek/rus		Xaftadagi dars soatlari 3-4	
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)		Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Klinik restavratsion stomatologiya	120		120	240
2.	<p style="text-align: center;">I. FANNING MAZMUNI</p> <p>1. Fanning mazmuni.</p> <p>Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarni klinik fikrlash qobiliyatini o'stirishga qaratilgan uslublarni zamonaviy pedagogik texnologiyalar orqali, ya'ni tish qattiq to'qima kasalliklarining kelib chiqish sabablari, rivojlanish mexanizmlari, klinikalari, tashxis va qiyosiy tashxislari va davolash usullari hamda ularni oldini olish chora-tadbirlarini o'rgata borish va shakllantirishdan iborat.</p> <p>Fanning vazifasi - fanning bo'limlariga tegishli bilimlar bilan talabalarni bosqichma-bosqich tanishtira borish, o'rgata borish va ko'nikmalarni xosil qilish; yangi pedagogik texnologiyalarni dars jarayoniga tatbiq yetib, talabani klinik fikrlash qobiliyatini o'stirish va bilimni saqlash darajasini oshirish; talabani klinik fikrlash qobiliyatini o'stirishga qaratilgan standartga mos amaliy ko'nikmalarni assistent-talaba, talaba-fantom uslubida avtomatizm darajasiga yetkazish; fan sohasiga taalluqli tish qattiq to'qima kasalliklari tashxisi va qiyosiy tashxisi bosqichlarini, davolash va profilaktika usullarining zaruriy jihatlari to'g'risida ma'lumot berish.</p> <p style="text-align: center;">II. ASOSIY QISM</p> <p style="text-align: center;">III. AMALIY MASHG'ULOTLAR BO'YICHA KO'RSATMA VA TAVSIYALAR</p>				
	№	Mavzular			
		III semestr			
	1	<p>Ma'ruza № 1 Terapevtik stomatologiyada aseptika va antiseptika Tushuncha. Sterilizatsiyaga talablar. Qo'llaniladigan vositalar va usullar Stomatologlarning kasbiy shikastlanishi va kasalliklari</p> <p>Amaliy mashg'ulot № 1. Stomatologik bo'lim, xona (terapevtik, jarroh parodontologik, fizioterapevtik va boshqalar), uni jihozlanishi Stomatologik kabinet hamshira va kichik hamshira majburiyatlari.</p>			

	Klinik amaliyot № 1. Og'iz bo'shlig'i dahliz qismini ko'zdan kechirish	
2	<p>Ma'ruza № 2. Terapevtik stomatologiya klinikasida bemorlarni tekshirish usullari. Asosiy (so'rov, tekshirish, perkussiya, palpatsiya) va qo'shimcha (termometriya, rentgenografiya, sialografiya, lyuminescent diagnostika, laboratoriya usullari va boshqalar). Tish emali va boshqa qattiq qavatlarining tuzilishi va vazifalari.</p> <p>Amaliy mashg'ulot № 2. Texnik xavfsizligi. Stomatolog ishni boshlashdan oldin, ish paytida va ish oxirida xavfsizlik talablari zamonaviy klinik yordam ko'rsatish uchun o'z-o'zini baholash va doimiy o'rganish majburiyatini olish.</p> <p>Klinik amaliyot № 2. Hususiy og'iz bo'shlig'ini ko'zdan kechirish</p>	6
3	<p>Ma'ruza № 3. Turli shakldagi kariyeslarning klinikasi, qiyosiy tashxisi.</p> <p>Kariyes epidemiologiyasi. Kariyes tarqalishining ijtimoiy va demografik omillari.</p> <p>Amaliy mashg'ulot № 3. Stomatologlarning kasbiy shikastlanishi va kasalliklar</p> <p>Klinik amaliyot № 3. Perkussiya o'tkazish</p>	6
4	<p>Ma'ruza № 4. Kariyesni konservativ davolash usullari. Tish kariesining dori-darmonli va dori-darmonsiz oldini olish. Kariyes profilaktikasi.</p> <p>Amaliy mashg'ulot № 4. Stomatologik bemorni tekshirish usullari. Asosiy (so'rov, tekshirish, perkussiya, palpatsiya) va qo'shimcha (termometriya, rentgenografiya, sialografiya, lyuminescent diagnostika, laboratoriya usullari va boshqalar).</p> <p>Kasallik tarixini to'ldirish va yozish qoidasi Hujjatlar. Sterilizatsiya</p> <p>Klinik amaliyot № 4. Og'iz bo'shlig'i to'qimalarini palpatsiya qilish</p>	6
5	<p>Ma'ruza № 5. Turli kariyes shakllarini operativ davolash usullari. Tish kariesining zamonaviy kontseptsiyasi. Karies rezistentlik va kariesga moyillik..</p> <p>Amaliy mashg'ulot № 5. Kariyes. Tasnifi. Etiologiya. Patogenez. Kariyesning klinik namoyon bo'lishi Maktab va maktabgacha bo'lgan muassasalarda kariesni oldini olishga qaratilgan chora tadbirlar Tish kariesining zamonaviy kontseptsiyasi. Karies rezistentlik va kariesga moyillik. Tish gigiyenasi bo'yicha birinchi dasturni, shu dasturning joylashuvi va vaqtini hamda kasb bilan bog'liq bo'lgan tarixini ayting.</p> <p>Klinik amaliyot № 5. Zondlash o'tkazish</p>	6
6	<p>Amaliy mashg'ulot № 6. Dog' bosqichidagi kariyes. Klinikasi.</p> <p>Tashxislash qiyosiy tashxislash. O'tkir va surukali dog' bosqichidagi kariyesni davolash usullari. Retseptura Yuza kariyes. O'tkir va surunkali yuza kariyes klinikasi Har bir shaklni tashxislash va qiyosiy tashxislash.</p> <p>Klinik amaliyot № 6. Elektrodontometriya o'tkazish</p>	3
7	<p>Amaliy mashg'ulot № 7. O'tkir va surukali dog' bosqichidagi kariyesni davolash usullari. Retseptura.</p> <p>Klinik amaliyot № 7. Termodiagnostika o'tkazish</p>	3
8	<p>Amaliy mashg'ulot № 8. Yuza kariyes. O'tkir va surunkali yuza kariyes klinikasi Har bir shaklni tashxislash va qiyosiy tashxislash. Yuza kariyesni</p>	3

	<p>klirik kechishi va shakliga qarab davolash Klinik amaliyot № 8. Metilen ko'kning 2% li suvliertmasi bilan bo'yashusuli .</p>	
9	<p>Amaliy mashg'ulot № 9. O'rta kariyes. O'tkir va surunkali shakllarini klinikasi, qiyosiy tashxisi. Klinik amaliyot № 9. Kofferdam qo'yish</p>	3
10	<p>Amaliy mashg'ulot № 10. O'rta kariyesni klinik kechishi va shakliga qarab davolash. Klinik amaliyot № 10. Dog' bosqichidagi kariyesni davolashda remineralizatsiya terapiyasi o'tkazish</p>	3
11	<p>Amaliy mashg'ulot № 11. Chuqur kariyes. O'tkir va surunkali shakllarini klinik kechishi, tashxirlash, qiyosiy tashxisi. Fizikaviy tekshirish usullari (termo-elektroodontodiagnostika). Klinik amaliyot № 11. Dog' bosqichidagi kariyesni ftorli lak yordamida davolash</p>	3
12	<p>Amaliy mashg'ulot № 12. O'tkir va surunkali chuqur kariyesni davolash usuli Klinik amaliyot № 12. Yuza kariyesni karioz kovakni charxlash bilan davolash</p>	3
13	<p>Amaliy mashg'ulot № 13. Blek bo'yicha I sinfli kariyes kovaklarini restavratsiya qilishning klinik tamoyillari. Blek bo'yicha II sinfli kariyes kovaklarini restavratsiya qilishning klinik tamoyillari Klinik amaliyot № 13. O'rta kariyesni davolash</p>	3
14	<p>Amaliy mashg'ulot № 14. Blek bo'yicha III sinfli kariyes kovaklarini restavratsiya qilishning klinik tamoyillari. Blek bo'yicha IV sinfli kariyes kovaklarini restavratsiya qilishning klinik tamoyillari. Klinik amaliyot № 14. O'tkir kariyesni ikki qatnovda davolash</p>	3
15	<p>Amaliy mashg'ulot № 15. Blek bo'yicha V sinfli kariyes kovaklarini restavratsiya qilishning klinik tamoyillar. Blek bo'yicha VI sinfli kariyes kovaklarini restavratsiya qilishning klinik tamoyillari Klinik amaliyot № 15. Surunkali chuqur kariyesni bir qatnovda davolash</p>	3
	Jami	60
IV semestr		
1	<p>Ma'ruza № 1. Tish rivojlanish gistogenez davrida sodir bo'ladigan nokarioz kasalliklar. Gipoplaziya, giperplaziya, fluoroz. Etiologiya, patogenez, tasnifi, klinika, davolash va profilaktika. Amaliy mashg'ulot № 1. Kariyes kasalligini umumiy davolash. Fizik davolash usullari Tish kariyesining dori-darmonli va dori-darmonsiz oldini olish Klinik amaliyot № 1. Blek bo'yicha I sinfli kariyes kovaklarini restavratsiya qilishning klinik bosqichlari</p>	6
2	<p>Ma'ruza № 2. Tish chiqqandan so'ng rivojlanadigan nokarioz tish kasalliklari. Etiologiyasi, patogenez, tasnifi, klinikasi, tashxisi, qiyosiy tashxisi,</p>	6

	<p>davolash va profilaktika</p> <p>Amaliy mashg'ulot № 2. Kariyes va ovqatlanish. Og'iz bo'shlig'ini PH muxiti.</p> <p>Klinik amaliyot № 2. Blek bo'yicha II sinfli kariyes kavaklarini restavratsiya qilishning klinik bosqichlari</p>	
3	<p>Ma'ruza № 3. Tish chiqqandan so'ng rivojlanadigan nokarioz kasalliklar.</p> <p>Mexanik va kimyoviy jarohatlar</p> <p>Amaliy mashg'ulot № 3. Kariyes kasalligini tashxislashda va davolashda uchraydigan xato va asoratlar. Turli xil kommunikatsiya usullari va texnologiyalaridan foydalanishni tavsiflang.</p> <p>Klinik amaliyot № 3. Blek bo'yicha III sinfli kariyes kavaklarini restavratsiya qilishning klinik bosqichlari</p>	6
4	<p>Ma'ruza № 4. Tishlarni oqartirish. Ko'rsatma va qarshi ko'rsatma. Qo'llash uslublari. Tishlarni oqartirish. Ko'rsatma va qarshi ko'rsatma. Qo'llash uslublari</p> <p>Amaliy mashg'ulot № 4. Kariyes kasalligini profilaktikasi. Kariyesni profilaktik omillar guruhi haqida ma'lumot. Tish gigeenasining joriy statistik ma'lumotlarini tendensiyalarini sanab bilish.</p> <p>Klinik amaliyot № 4. Gepoplaziyada restavratsiya qilish bosqichlari</p>	6
5	<p>Ma'ruza № 5. Tish qattiq to'qimasini zamonaviy kompozit ashyolari bilan restavratsiya qilishning asosiy bosqichlari. Ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar.</p> <p>Amaliy mashg'ulot № 5. Tish chiqqunga qadar (tish kurtagi rivojlanish gistogenezida) tish qattiq to'qimalarida paydo bo'ladigan nokariyes kasalliklar. Tasnifi. Gipoplaziya, giperplaziya. Klinikasi, tashxislash va qiyosiy tashxislash. Flyuoroz. Klinikasi, tashxislash va qiyosiy tashxislash</p> <p>Klinik amaliyot № 5. Giperesteziyada tish qattiq to'qimasini davolashning klinik bosqichlari</p>	6
6	<p>Ma'ruza № 6. Tish qattiq to'qimasini zamonaviy kompozit ashyolari bilan restavratsiya qilishning asosiy bosqichlari. Ko'rsatma va qarshi ko'rsatmalar.</p> <p>Amaliy mashg'ulot № 6. Tish qattiq to'qimalarining nasliy kasalliklari. Etiologiyasi, klinikasi, tashxislash va qiyosiy tashxislash</p> <p>Klinik amaliyot № 6 Patologik yemirilishda tish qattiq to'qimasini restavratsiya qilishning klinik bosqichlari.</p>	3
7	<p>Amaliy mashg'ulot № 7. Tish chiqqandan keyin paydo bo'ladigan nokariyes kasalliklar. Giperesteziya, patologik yemirilish. Tasnifi, klinikasi, tashxislash va qiyosiy tashxislash.</p> <p>Klinik amaliyot № 7. Ponasimon nuqson, nekroz va tish qattiq to'qimasi eroziyasida tish qattiq to'qimasini restavratsiya qilishning klinik bosqichlari</p>	3
8	<p>Amaliy mashg'ulot № 8. Tish chiqqandan keyin paydo bo'ladigan nokariyeskasalliklar. Ponasimon nuqson, nekroz. Klinikasi, tashxislash va qiyosiy tashxislash Tish chiqqandan keyin paydo bo'ladigan nokariyes kasalliklar. Tish qattiq to'qimasi eroziyasi. Klinikasi, tashxislash va qiyosiy tashxislash</p> <p>Klinik amaliyot № 8. Tishlarni mexanik va kimyoviy jarohatlarida tish</p>	3

	qattiq to'qimasini restavratsiya qilishning klinik bosqichlari.	
9	Amaliy mashg'ulot № 9. Tish chiqqandan keyin paydo bo'ladigan nokariyes kasalliklar. Tishlarni mexanik va kimyoviy jarohatlari. Klinikasi, tashxislash va qiyosiy tashxisi. Klinik amaliyot № 9. Elektroforez usulida giperesteziyani davolash..	3
10	Amaliy mashg'ulot № 10. Nokariyes kasalliklarini mahaliy va umumiy davolash. Fizikaviy davolash usullari Klinik amaliyot № 10. Fissuralarni germetizatsiya qilish usullari	3
11	Amaliy mashg'ulot № 11. Nokariyes kasalliklarini vinerlar yordamida davolash. Klinik amaliyot № 11. Tishlarni oqartirish usullari	3
12	Amaliy mashg'ulot № 12. Tish qattiq to'qimasining nokariyes kasalliklarida restavratsiyaning klinik tamoyillari.	3
13	Amaliy mashg'ulot № 13. Tishlarni oqartirish va fissuralarni germetizatsiya qilish usullari.	3
14	Amaliy mashg'ulot № 14. Tishlarni oqartirish va fissuralarni germetizatsiya qilish usullari.	3
15	Amaliy mashg'ulot № 15. Tish qattiq to'qimasining kariyes va nokariyes kasalliklari bo'yicha kasallik tarixini himoya qilish.	3
	Jami	60

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir o'qituvchi tomonidan o'tkaziladi.

Amaliy mashg'ulotlar 50% nazariy va 50% klinik o'quv amaliyotidan iborat.

Amaliy mashg'ulotlarni o'tkazishda quyidagi didaktik tamoyillarga amal qilinadi:

- Amaliy mashg'ulotlarni maqsadini aniq belgilab olish;
 - O'qituvchining innovasion pedagogik faoliyati bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirish imqoniyatlariga talabalarda qiziqish uyg'otish;
 - Talabada natijani mustaqil ravishda qo'lga kiritish imqoniyatini ta'minlash;
- Talabani nazariy-metodik jihatdan tayyorlash va h.k.

Klinik o'quv amaliyotni tashkil etish bo'yicha umumiy ko'rsatma va tavsiyalar:

Talabalarning o'quv klinik amaliyoti kafedraning klinik bazalarida o'tkaziladi. Amaliy mashg'ulotda amaliy ko'nikmalarga o'rgatish jarayoni batafsil rejalashtiriladi va 3 bosqichni o'z ichiga oladi:

1. Kirish qismi – mashg'ulotning maqsadi va vazifalari aniqlanadi, o'rganilayotgan ko'nikmadan foydalanishning motivatsion asosi, uning nazariy jihatlari muhokama qilinadi. Agar texnik vositalarni qo'llash talab etilsa, unda ularning ta'sir mexanizmi, qo'llash texnikasi tanishtiriladi.

2. Ko'nikmani namoyish qilib berish va ko'p marta mashq qilish – bunda ko'nikmani bosqichlarga to'g'ri taqsimlashga alohida e'tibor qaratiladi. Teskari

aloqani olgunga qadar, ya'ni o'rganayotgan shaxs mustaqil, biroq pedagog nazorati ostida bajara olganda, ko'nikmani bajarishning barcha bosqichlarini umumlashtirish, o'zaro bir-birida ko'p marta mashq qilish va faqat ko'nikmaga ega bo'lgandan so'ng bemorda qo'llaguncha, har bir bosqichni taxlili namoyish qilinadi.

3. Xulosa – o'rganayotgan shaxs bilan ushbu ko'nikmaning ahamiyatini muhokama qilish va uni turli vaziyatlarda qo'llash. So'rov asosida birlamchi bo'g'inning maqsadi va vazifalariga erishilganligiga ishonch hosil qilish. O'qitish jarayonida yuzaga kelgan muammolarni aniqlash va hal qilish. Talabalarga bajarilayotgan amallar algoritmi mavjud bo'lishi lozim (kafedraning uslubiy qo'llanmasida kasbiy yo'riqnomalar batafsil yoritilgan, o'quv xonasi devoriga sxema ko'rinishida osib qo'yilgan bo'lishi lozim). O'qituvchi nazorat qiladi va kerak bo'lganda talabalar ishidagi xatoliklarni to'g'rilaydi. Talaba, uning xatosi nimada ekanligini, o'qituvchiga va boshqa talabalarga tushuntirib beradi va so'ngra muolajani takrorlaydi. Interfaollik shunda namoyon bo'ladiki, bunda boshqa talabalar ekspert sifatida chiqishga va o'qitilayotgan talabaning amaliy ko'nikmani to'g'ri o'zlashtirganligini baholashga tayyor bo'lishlari lozim. Mashg'ulot so'nggida o'qituvchi har bir talabaning amaliy ko'nikmani o'zlashtirganlik darajasini baholaydi. Talaba amaliy ko'nikmani o'zlashtira olmagan vaziyatlarda, mashg'ulotdan tashqari vaqtda mustaqil o'zlashtirish tavsiya etiladi.

IV. MUSTAQIL TA'LIM VA MUSTAQIL ISHLAR

№	Mustaqil ishlarning mavzulari
III semestr	
1.	Terapevtik stomatologiyada sterilizatsiya usullari
2.	Terapevtik stomatologiya bo'limini tashkil etish. Talablar.
3.	Kariyesogen omillar (mahalliy, umumiy Davolovchi va ajratuvchi tagliklar. Tarkibi qo'llanilishi. Qo'yish texnikasi.
4.	Tish qattiq to'qimasi kasalliklarida asosiy va qo'shimcha tekshirish usullari
5.	Kariyes kelib chiqish nazariyalari.
6.	Kariyes epidemiologiyasi.
7.	So'lakning me'yorida va tish qattiq to'qimasi patologiyasidagi ahamiyati.
8.	Kariyesni patologik anatomiyasi.
9.	Tish qattiq to'qimasi kasalliklarida qo'shimcha tekshirish usullari
10.	Ildiz kariyesi: klinikasi, tashxislash, davolash
11.	Davolovchi va ajratuvchitagliklar. Tarkibi. qo'llanilishi.
12.	Universal adgeziv tizimlar.
J A M I	

IV semestr	
1.	Tishlar restavratsiyasida kompozit plomba ashyolarini klinik qo'lash tamoyillari.
2.	Tish qattiq to'qima kasalliklarida nuqsonning joylashishi va chuqurligiga qarab kompozit plomba ashyosini tanlash mezonlari.
3.	Kariyesni umumiy davolash.
4.	Kariyesni mahalliy davolash usullari
5.	Minival invaziv usul. Ko'rsatma. O'tkazish texnikasi
6.	Kariyesning profilaktikasi
7.	Kariyes va ovqatlanish tamoyillari
8.	Nokariyes kasalliklarni zamonaviy davolash usullari
9.	Tish qattiq to'qimasining nasliy kasalliklari.
10.	Tishlarni nokarioz kasalliklarida charxlashning biologik, mexanik va estetik tamoyillari
11.	Tishlarni oqartirish uslubi. O'tkazish texnikasi
12.	Patologik yemirilgan tishlar sezuvchanligini davolash usullari.
13.	Fissur germetiklar. Qo'llash texnikasi.
J A M I	
<p style="text-align: center;"><i>Mustaqil o'zlashtiradigan mavzular bo'yicha talabalar quyidagilardan foydalanadi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Referatlar tayyorlaydi va ximoya qiladi - Prezentasiyalar tayyorlaydi. - Organayzerlar tuzadi. - Dokladlar tayyorlaydi. - Muammoga yo'naltirilgan vaziyatli masalalar yechadi. <p>Klinik restavrasiya stomatologiyamoduli bo'yicha mustaqil ish auditoriya va auditoriyadan tashqarida o'tkaziladi. Talaba mustaqil ishni tashkil etishda quyidagi shakllardan foydalaniladi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - auditoriya mashg'ulotlaridan tashqari trenajyor, mulyaj va simulyatsion zallarda/markazlarda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni pedagog nazoratida son va sifat jixatdan bajarish va amaliy ko'nikmalarni o'zlashtirish daftarlarida aks ettirish; - tibbiyot OTM klinikalari va klinik o'quv bazalarida auditoriyadan tashqari tashkillashtirilgan klinik navbatchilikda tasdiqlangan amaliy ko'nikmalarni navbatchi shifokor-pedagog nazoratida son va sifat jixatdan bajarish va navbatchilik daftarlarida aks ettirish; - aholi orasida sanitar oqartuv ishlarini suxbat va ma'ruzalarni o'tkazish; - ayrim nazariy mavzularni o'quv adabiyotlari yordamida mustaqil o'zlashtirish; - berilgan mavzu bo'yicha axborot (referat) tayyorlash; - modulning bo'limlari yoki mavzulari ustida maxsus yoki ilmiy adabiyotlar (monografiyalar, maqolalar) bo'yicha ishlash va ma'ruzalar qilish; 	

- vaziyatli va klinik muammolarga yo‘naltirilgan vaziyatli masalalar yechish;
- CASE (real klinik vaziyatlar va klinik vaziyatli masalalar asosida case-study) yechish;
- modellar yasash, krossvordlar tuzish, organayzerlar tuzish va h.k.

3.

VI. TA'LIM TEXNOLOGIYALARI VA METODLARI.

- ma'ruzalar;
- interfaol keys-stadilar;
- tezkor savol-javoblar;
- guruxlarda ishlash;
- jamo'a bo'lib ishlash;
- taqdimotlar tayyorlash;
- kasallik tarixini yozish;

4.

VII. TALABLAR KREDITLARNI TO'PLASH TARTIBI .

Klinik restavrasion stomatologiya moduli bo'yicha nazorat turlari va nazorat mezonlari haqidagi ma'lumot birinchi mashg'ulotda talabalarga e'lon qilinadi. Talabalarning modul bo'yicha o'zlashtirish darajasining Davlat ta'lim standartlariga muvofiqligini ta'minlash uchun quyidagi nazorat turlari o'tkaziladi:

- joriy nazorat (JN);
- yakuniy nazorat (YN).

V-VI semestr – 8,0 kredit

JN – 8,0

YN – 0 kredit (o'tilishi majburiy).

Modul bo'yicha talabning semestr (o'quv yili) davomidagi o'zlashtirish ko'rsatkichi 100 ballik tizimda baholanadi va baholash turlari bo'yicha quyidagicha taqsimlanadi.

Modulga ajratilgan 6 kreditni talaba JN davomida yig'adi.

№	Baholash turi	Maksimal ball	Kredit soni
1.	Auditoriyadagi o'quv mashg'ulotlarni baxolash (JN)	100	6
2.	Yakuniy nazorat (YN) (o'tilishi majburiy).	100	0
	JAMI	100	6,0

JORIY NAZORAT (JN)

JNda talabning modul mavzulari bo'yicha bilim, amaliy ko'nikma va kompetensiyalarni egallash darajasini aniqlash va baholab borish ko'zda tutiladi. Tibbiyot kasbiga kirish moduli bo'yicha JN og'zaki, o'rgatuvchi-nazorat testlari,

tarqatma materiallari bilan ishlash, vaziyatli masalalar, mulyaj va fantomlarda ishlash ma'lumotlarini o'rganish, uyga berilgan vazifalarni tekshirish va shu kabi boshqa shakllarda o'tkaziladi.

Baholashda talabaning bilim darajasi, amaliy mashg'ulot materiallarini o'zlashtirishi, nazariy material muhokamasida va ta'limning interaktiv usullarida ishtirokining faollik darajasi, shuningdek, amaliy bilim va ko'nikmalarni o'zlashtirish darajasi, kompetensiyalarni egallash (ya'ni nazariy, analitik va amaliy yondoshuvlar) hisobga olinadi. Talabalar fan bo'yicha 100 ballik tizimda baxolanadi.

Joriy nazorat uchun 8,0 kredit ajratiladi:

JN kafedrada og'zaki so'rov va masofaviy ta'lim platformasida test shakllarida o'tkaziladi.

Har bir mashg'ulotda barcha talabalar baholanishi shart. Maksimal ball 100, o'tish bali 55 ball. O'qituvchi tomonidan talabaning JN bali shu kunni o'zida platformaga qo'yiladi.

Joriy nazoratda saralash (o'tish) ballidan kam ball to'plagan va uzrli sabablarga ko'ra nazoratlarda qatnasha olmagan talabaga qayta topshirish uchun, navbatdagi shu nazorat turigacha, so'nggi joriy nazorat uchun yakuniy nazoratgacha bo'lgan muddat beriladi.

Joriy nazoratda talaba ajratilgan kreditni to'liq to'plashi shart, shundagina u YN kiritiladi. Kasalligi sababli darslarga qatnashmagan hamda belgilangan muddatlarda joriy nazoratni topshira olmagan talabalarga fakultet dekani farmoyishi asosida, o'qishni boshlaganidan so'ng ikki hafta muddatda topshirishga ruxsat beriladi.

Semestr yakunida modul bo'yicha joriy nazoratda saralash balidan kam ball to'plagan talaba akademik qarzdor hisoblanadi. Akademik qarzdor talabalarga semestr tugaganidan keyin qayta o'zlashtirish uchun bir oy muddat beriladi. Shu muddat davomida modulni o'zlashtira olmagan talaba fakultet dekani tavsiyasiga ko'ra belgilangan tartibda rektorning buyrug'i bilan talabalar safidan chetlashtiriladi.

YAKUNIY NAZORAT (YN)

JNga ajratilgan kreditlarni to'liq to'plagan talaba YNga kiritiladi. YNda talabaning bilim, ko'nikma va malakalari modulning umumiy mazmuni doirasida baholanadi. YN modul bo'yicha o'quv mashg'ulotlari tugaganidan so'ng og'zaki OSKE shaklida o'tkaziladi. Bunda talabalarning kompetensiyalarni, amaliy ko'nikmalarni egallash darajasi va nazariy bilimlari tekshiriladi. YNda saralash balini (55 ball) yig'a olmagan talaba YNdan o'tmagan va modulni o'zlashtirmagan deb hisoblanadi (JNda kreditni to'liq yig'gan bo'lsa ham).

Ta'lim muassasasi rektorining buyrug'i bilan ichki nazorat va monitoring bo'limi rahbarligida tuzilgan komissiya ishtirokida yakuniy nazoratni o'tkazish jarayoni davriy ravishda o'rganib boriladi va uni o'tkazish tartiblari buzilgan hollarda, yakuniy nazorat natijalari bekor qilinadi va yakuniy nazorat qayta o'tkaziladi. Kasalligi sababli yakuniy nazoratni topshira olmagan talabalarga fakultet dekani farmoyishi asosida, o'qishni boshlaganidan so'ng ikki hafta muddatda topshirishga ruxsat beriladi.

Semestr yakunida yakuniy nazoratda saralash balidan kam ball to'plagan talaba akademik qarzdor hisoblanadi. Akademik qarzdor talabalarga semestr tugaganidan keyin qayta o'zlashtirish uchun bir oy muddat beriladi. Shu muddat davomida modulni o'zlashtira olmagan talaba fakultet dekani tavsiyasiga ko'ra belgilangan tartibda rektorning buyrug'i bilan talabalar safidan chetlashtiriladi.

Talaba nazorat natijalaridan norozi bo'lsa, modul bo'yicha nazorat turi natijalari e'lon qilingan vaqtdan boshlab bir kun mobaynida fakultet dekaniga ariza bilan murojaat etishi mumkin. Bunday holda fakultet dekanining taqdimnomasiga ko'ra rektor buyrug'i bilan 3 (uch) a'zodan kam bo'lmagan tarkibda apellyatsiya komissiyasi tashkil etiladi.

Apellyatsiya komissiyasi talabalarning arizalarini ko'rib chiqib, shu kunning o'zida xulosasini bildiradi.

Baholashning o'rnatilgan talablar asosida belgilangan muddatlarda o'tkazilishi hamda rasmiylashtirilishi fakultet dekani, kafedra mudiri, o'quv bo'limi hamda ichki nazorat va monitoring bo'limi tomonidan nazorat qilinadi.

Modul bo'yicha talaba reytingi quyidagicha aniqlanadi:

Ball	ECTS baho	ECTS ning ta'rifi		Ba ho	Ta'rifi
86-100	A	"a'lo" - a'lo natija, minimal hatoliklar bilan	modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi; terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi; muammoli savollarni aniqlashi, o'z qarashlarini ilmiy-amaliy tilda asoslab bera olishi; modulning tayanch tushunchalarini bilishi va uni qisqa vaqt ichida ilmiy va amaliy masalalarni yechishda samarali qo'llay olishi; nostandart vaziyatlarda muammolarni mustaqil va ijodiy hal qila olish qobiliyatini ko'rsata olishi; amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va	5	a'lo

			<p>kompetensiyalarni to'liq egallashi; amaliy masalalarni qisqa, asoslangan va rasional ravishda hal etishi;</p> <p>modul dasturida tavsiya etilgan asosiy va qo'shimcha adabiyotlarni to'liq va chuqur o'zlashtirishi;</p> <p>modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglash, ularga tanqidiy baho berish va boshqa modullar ilmiy yutuqlarini qo'llay olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda yuqori madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
81-85	B	"juda yaxshi" - o'rtadan yuqori natija, ayrim hatoliklar bilan	<p>modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p> <p>o'z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo'yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi;</p>	4	yaxshi

			<p>standard vaziyatlarda muammolarni o'quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi; amaliy ko'nikmalarni mustaqil ravishda to'liq bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni to'liq egallashi; amaliy mashg'ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni YNgi vaziyatlarda to'g'ri (lekin doim ham rasional emas) qo'llay olishi, bajarilgan ish natijalarini yetarli darajada rasmiylashtira olmaganligi;</p> <p>modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o'zlashtirishi; o'rganilayotgan modul bo'yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglay olishi va ularga tanqidiy baho berishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo'lishi, vazifalarni bajarishda juda yaxshi madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
71-80	C	"yaxshi" - o'rtacha natija, sezilarli hatoliklar bilan	<p>modul dasturining barcha bo'limlari bo'yicha tizimli, to'la va chuqur bilimga ega bo'lishi, zarur dalillar bilan asoslay olishi, ammo bir oz kamchiliklar bilan;</p> <p>terminologiyadan (shu jumladan, ilmiy, xorijiy tilda ham) aniq, o'z o'rnida foydalanishi, savollarga javobni mantiqan to'g'ri, stilistik savodli ravishda ifodalashi;</p>		

			<p>o‘z fikrini isbotlashda yoki boshqa nazariy materialni bayon qilishda yuzaga kelgan noaniqliklarni mustaqil bartaraf eta olishi;</p> <p>modulning tayanch tushunchalarini bilishi, qisqa vaqt ichida ilmiy va kasbiy vazifalarni qo‘yish hamda hal qilishda undan unumli foydalanishi;</p> <p>standart vaziyatlarda muammolarni o‘quv dasturi doirasida mustaqil hal qila olishi;</p> <p>amaliy ko‘nikmalarni mustaqil ravishda bajara olishi (sifati va belgilangan soni jihatdan) va kompetensiyalarni egallashi, ammo bir oz kamchiliklar bilan;</p> <p>amaliy mashg‘ulotlarda normativ-huquqiy hujjatlarni yaxshi bilishini namoyish qilishi, ushbu bilimlarni YNgi vaziyatlarda to‘g‘ri (lekin doim ham rasional emas) qo‘llay olishi, bajarilgan ish natijalarini yetarli darajada rasmiylashtira olmaganligi;</p> <p>modul dasturida tavsiya qilingan asosiy adabiyotlarni o‘zlashtirishi;</p> <p>o‘rganilayotgan modul bo‘yicha nazariyalar, konsepsiyalar va yo‘nalishlar mohiyatini anglay olishi va ularga tanqidiy baho berishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg‘ulotlarda butun semestr mobaynida ijodiy va mustaqil qatnashishi, guruhli muhokamalarda faol bo‘lishi, vazifalarni bajarishda yaxshi darajaga ega bo‘lishi lozim;</p>		
60-70	D	"qoniqar	davlat ta’lim standartlari (talablari)	3	Qoni

		li" - sust natija, qo'pol kamchilik- lar bilan	<p>doirasida yetarli bilim hajmiga ega bo'lishi;</p> <p>terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to'g'ri bayon qilishi, lekin bunda ayrim xatolarga yo'l qo'yishi;</p> <p>javob berishga yoki ayrim maxsus ko'nikmalarni namoyish qilishda qiynalganda, modul bo'yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil ammo hatoliklar bilan to'liq bajara olishi;</p> <p>kompetensiyalarni mustaqil, ammo hatoliklar bilan egallashi;</p> <p>modulining umumiy tushunchalari bo'yicha qisman bilimga ega bo'lishi va uni standart (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo'llay olishi;</p> <p>pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi;</p> <p>o'qilayotgan modul bo'yicha asosiy nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglashi, ularga baho bera olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda yetarli madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>	qarli	
55-59	E	"o'rta" - minimal natijaga teng	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida qoniqarli bilim hajmiga ega bo'lishi;</p> <p>terminologiyani ishlatishi, savollarga javoblarni to'g'ri bayon qilishi, lekin bunda ayrim qo'pol</p>		

			<p>xatolarga yo'l qo'yishi;</p> <p>javob berishga yoki ayrim maxsus ko'nikmalarni namoyish qilishda qiynalganda va hatolarga yo'l qo'yganda, modul bo'yicha asosiy tushunchaga ega ekanligini namoyish etishi;</p> <p>amaliy ko'nikmalarni (sifati va belgilangan soni jihatdan) mustaqil emas va hatoliklar bilan to'liq bajara olishi;</p> <p>kompetensiyalarni mustaqil emas va hatoliklar bilan egallashi;</p> <p>modulining umumiy tushunchalari bo'yicha qisman bilimga ega bo'lishi va uni standard (namunaviy) vaziyatlarni hal etishda qo'llay olishi;</p> <p>pedagog xodim yordami bilan standart vaziyatlarni hal eta olishi;</p> <p>o'qilayotgan modul bo'yicha asosiy nazariyalar, konsepsiyalar va yo'nalishlar mohiyatini anglashi, ularga baho bera olishi;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda pedagog xodim rahbarligida qatnashishi, vazifalarni bajarishda yetarli madaniyat darajasiga ega bo'lishi lozim;</p>		
31-54	FX	"qoniqar - siz" - minimal darajadagi bilim-larni olish uchun	<p>davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa;</p> <p>ilmiy terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy mantiqiy xatolarga yo'l qo'ysa;</p> <p>nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa;</p>	2	Qoni qarsiz

		qo'shimcha mustaqil o'zlash-tirishi zarur	amaliy ko'nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.		
0-30	F	"mutloq qoniqarsiz" to'liq qayta o'zlash-tirishi lozim	davlat ta'lim standartlari (talablari) doirasida faqat ayrim fragmentar bilimlarga ega bo'lsa; terminlarni ishlata olmasa yoki javob berishda jiddiy va qo'pol mantiqiy xatolarga yo'l qo'ysa yoki umuman javob bermasa; nazariy va amaliy mashg'ulotlarda passiv qatnashib, vazifalar bajarish madaniyatining past darajasiga ega bo'lsa yoki umuman bajarmasa; amaliy ko'nikmalarga va kompetensiyalarga ega bo'lmasa, o'z xatolarini hatto pedagog xodim tavsiyalari yordamida ham to'g'rilay olmasa.		

Klinik restavrasiyon stomatologiyafani moduli bo'yicha ishchi o'quv dasturini ishlab chiqishda xorijiy oliy ta'lim muassasalari tomonidan ishlab chiqilgan ortodontiya yo'nalishi bo'yicha quyidagi dasturlar o'rganib chiqildi va ishchi dasturni ishlab chiqishda halqaro tajriba asosida o'zgartirishlar kiritildi:

1. <https://dentistry.tamu.edu/departments/dental-hygiene/admissions/syllabi/dhy-syllabi-1st-year/pdfs/3110-introduction-to-dentistry.pdf>
2. [https://www.qmul.ac.uk/governance-and-legal-services/media/dgls-media/quality/programme-specifications/2025-26/fmd/dentistry/PS-A200-BDS-\(29-Oct-2024\)-\(5\)-\(1\).pdf](https://www.qmul.ac.uk/governance-and-legal-services/media/dgls-media/quality/programme-specifications/2025-26/fmd/dentistry/PS-A200-BDS-(29-Oct-2024)-(5)-(1).pdf)

3. Texas A&M University (AQSH), Stomatologiya fakulteti, «Stomatologiyaga kirish» moduli sillabusi:

<https://dentistry.tamu.edu/departments/dental-hygiene/admissions/syllabi/dhy-syllabi-1st-year/pdfs/3110-introduction-to-dentistry.pdf>

Reyting: Times Higher Education World University Rankings 2025, №143/

(<https://www.timeshighereducation.com/world-university-rankings/latest/world-ra>)

[nking#!/length/25/name/texas/sort by/rank/sort order/asc/cols/scores\)](#)

TOP-300 talik ro'yxatga kirgan nufuzli xorijiy oliy ta'lim muassasalarining o'quv dasturlarini o'rganib chiqib, mazkur ishchi dasturga quyidagi mavzular qo'shimcha sifatida kiritildi:

- 1) Zamonaviy klinik yordam ko'rsatish uchun o'z-o'zini baholash va doimiy o'rganish majburiyatini olish
- 2) Tish gigiyenasi bo'yicha birinchi dasturni, shu dasturning joylashuvi va vaqtini hamda kasb bilan bog'liq bo'lgan tarixini ayting.
- 3) Turli xil kommunikatsiya usullari va texnologiyalaridan foydalanishni tavsiflang.
- 4) Tish gigeenasining joriy statistik malumotlarini tendensiyalarini sanab bilish.

6.

Asosiy adabiyotlar:

1. Asosiy adabiyotlar

1. Bekjanova O.E., Yusupalixodjayeva S.X., Shukurova U.A., Alimova D.M. Klinik restavratsion stomatologiya, Darslik. Toshkent. 2019 y.
2. Kamilov Kh.P., Yusupalikhodjaeva S.X., Shukurova U.A. Fakultet terapevtik stomatologiya darsligi, Darslik. Toshkent. 2017 y.
3. Kamilov H. P. va b. Terapevtik stomatologiya propedevtikasi, Darslik. Toshkent. 2006 y.
4. Kamilov H. P. va b. Stomatologik asbob va ashyolar, Darslik. Toshkent. 2005 y.
5. Tish qattil to'qimalari kasalliklari. Z.Q. Hakimova, M.X.Sherboyeva o'quv qo'llanma T. 2023 y.
6. Parodont to'qimasining yallig'lanish kasalliklari N.F.Absalamova, Z.Q. Hakimovao'quv qo'llanma A. 2023 y.
7. .Kariyes va uni davolash usullari.F.M.Raxmonova,I.YA.Sadikova .O'quv metodik qullanma.
8. Antenatalnaya I rannya postnatalnaya profilaktika razvitiya stomatologicheskix zabolevaniy.Z.Q.Hakimova, F.M.Raxmonova,M.X.Sherboyeva.Qguv qullanma.
9. P.Г.Хафизов, Ф.А.Хафизова, Д.А.Азизова, Э.М.Зарипова, А.Р.Хаирутдинова “ Организация эргономического стоматологического кабинета.”
10. Qozon (Volga bo'yi) federal universiteti (№401) o'quv ishlari bo'yicha prorektori prof.D.A.Tayurskiy tomonidan 2018 yilda tasdiqlangan “Propedevtik stomatologiya” modulining fan dasturi.

Qo'shimcha adabiyotlar

- 1.Rizaev J.A., YUsupalixodjaeva S.X., Xasanova L.E., Xanazarov D.A. Stomatologiyada hamshiralik ishi, O'quv qo'llanma. Toshkent. 2018 y.
2. Safarov T.X., Raxmonov X.SH., Safarov M.T. Tish to'qimalarining nokariyes kasalliklari, O'quv qo'llanma. Toshkent. 2011 y.
3. Bazikyan E.A. Propedevticheskaya stomatologiya, Uchebnik. Moskva. 2010
4. Gorbunova I.L. Klinicheskaya anatomiya zubov cheloveka, Uchebnoye posobiye.

	<p>Moskva. 2006 g. Bolalarda stomatologik kasalliklarni oldini olish. 5. Z.Q. Xakimova, M.X.Sherboyeva, I.Ya.Sadikova o`quv qo`llanma T. 2021 y. 6. Borovskiy ye.V.Terapevticheskaya stomatologiya, Uchebnik. Moskva. 2004 Borovskiy ye.V., 7.Ivanov V.S., Maksimovskiy YU.M., Maksimovskaya L.N. Terapevticheskaya stomatologiya, Uchebnik. Moskva. 2002 g. 8. Bajanov N.N. Stomatologiya, Uchebnik. Moskva. 2002 g. 9. Udalenie zubov v hirurgii polosti rta. E.R. Iriskulova, Z.Q. Xakimova o`quv qo`llanma A. 2024 y.</p> <p style="text-align: center;">Internet saytlari</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. www.google.uz 2. www.adti.uz 3. www.ziyonet.uz 4. https://dentistry.tamu.edu/departments/dental-hygiene/admissions/syllabi/dhy-syllabi-1st-year/pdfs/3110-introduction-to-dentistry.pdf 5. https://www.qmul.ac.uk/governance-and-legal-services/media/dgls-media/quality/programme-specifications/2025-26/fmd/dentistry/PS-A200-BDS-(29-Oct-2024)-(5)-(1).pdf 6. www.ortofil.ru 7. www.booksmed.ru. 8. www.lecturio.com 9. dental.ufl.edu 10. dentistry.tamu.edu
7.	<p>Andijon davlat tibbiyot instituti tomonidan ishlab chiqilgan va OTM Kengashining 2025 yil “_____” _____dagi _____-sonli yig`ilishi bayonnomasi bilan tasdiqlangan.</p>
8.	<p>Fan/modul uchun mas`ullar: F.M.Raxmonova - Propedevtik stomatologiya kafedrasida katta o`qituvchisi Z.Q. Xakimova - Propedevtik stomatologiya kafedrasida mudiri, PhD</p>
9.	<p>Taqrizchilar: Tulanov D.Sh. – ADTI Bolalar stomatologiyasi kafedrasida katta o`qituvchisi, t.f.n.. Raimjonov R.R. - Ortopedik stomatologiya va ortodontiya kafedrasida mudiri.</p>